

*Академик Таки Фити,
претседател на Македонската академија
на науките и уметностите*

ПЕДЕСЕТ ГОДИНИ МАКЕДОНСКА АКАДЕМИЈА НА НАУКИТЕ И УМЕТНОСТИТЕ

**Почитуван Господине Ѓорѓе Иванов, претседател на Република Македонија,
Почитуван Господине Таљат Џафери, претседател на Собранието на
Република Македонија,**

**Почитуван Господине Зоран Заев, претседател на Владата на Република
Македонија,**

Почитувани министри во владата на Република Македонија,

**Уважени академици гости, претседатели и високи претставници на
меѓународни асоцијации на академиите и на странски академии на науките и
уметностите,**

Почитувани Академици, членови на МАНУ,

Екселенции, претставници на дипломатскиот кор во Република Македонија,

Почитувани Ректори,

Почитувани Декани,

Почитувани професори, научни работници и соработници на МАНУ,

**Почитувани претставници на МПЦ и другите верски заедници во Република
Македонија,**

Дами и Господа,

Драги пријатели,

Основањето на Македонската академија на науките и уметностите пред 50 години претставува чин од круцијално значење во духовниот континуитет на македонската културна и научна историја.

На 22 февруари 2017 година се навршија 50 години од донесувањето на Законот за МАНУ во Собранието на Социјалистичка Република Македонија, а деновиве се навршуваат 50 години од свеченото конституирање на МАНУ. Иако официјалниот чин на формирање на Академијата се случи во 1967 година, ние со гордост истакнуваме дека корените на македонскиот и словенскиот културен и духовен континуитет, се далеку наназад, во временска димензија којашто се мери со столетија. Зашто, мисијата на св. Кирил и Методиј, историските собитија кои овозможија Охрид, со знаменитата Охридска книжевна школа, уште во втората половина на IX век да стане средиште на словенската образовна и просветителска дејност, која, потоа, се прошири низ сите словенски земји, од корен го изменија нашиот придонес во ризницата на европската култура и цивилизација. И понатаму, Охридската архиепископија, со својот милениумски опстој, даде посебен придонес во негувањето на св. Климентовата традиција и во целокупниот духовен живот на македонскиот народ. Така, словенската цивилизација, со своите изворни вредности, се надоврза на другите цивилизации кои со векови егзистирале на овие простори.

Кон средината на XIX век, почнува вистинската македонска преродба, со плеада наши културни и национални дејци – лингвисти, просветители, писатели, собирачи на народни умотворби, мајстори-градители и сл. Ваквите процеси и собитија на почетокот на XX век резултираа со основањето на Македонското научно - литературно другарство во Санкт Петербург, предводено од двајца еминентни македонски преродбеници - Димитрија Чуповски и Крсте Петков Мисирков. Појавата на делото на Мисирков *За македонските работи*, како прва научнозаснована визија за посебноста на македонскиот јазик и богатата научно – литературна, културна и издавачка дејност на Другарството воопшто, претставуваше главен настан што го означил зародишот на Македонската академија на науките и уметностите.

Ваквиот континуитет ќе продолжи и ќе се одржува и во периодот помеѓу двете Светски војни, со бројни творци од областа на книжевноста, ликовната уметност, музичкото творештво, филолошките науки, економските и правните науки, медицинските науки, техничките науки и др.

Антифашистичката НОБ на македонскиот народ и на припадниците на другите заедници во Република Македонија претставува сублимат на нашиот вековен идеал за конституирање на модерна македонска држава. Со тоа, започна ерата на брз образовен, културен и економски развој на Република Македонија. Само неколку години по Втората светска војна, во 1949 година, во нашата земја беше формиран првиот државен универзитет “Св. Кирил и Методиј“, во чии рамки, за релативно краток период се создаде солиден кадровски потенцијал кој овозможи брз развој на високообразовната и на научната дејност во нашата земја. Тоа беше, без сомнение, настан од исклучително значење за основањето на МАНУ.

Сè тоа се значајни одблесоци на нашата култура и наука, мигови што му припаѓаат на своето време, но кои во суштина се и трансвременски, зашто зрачат со својата универзалност и кои, токму заради тоа, органски се слеаја во темелите на МАНУ.

Почитувани дами и господа, уважени гости,

Непосредно по основањето на МАНУ уследи период на брз развој, диверсификација и збогатување на нејзината научноистражувачка дејност и на уметничкото творештво. Во почетокот во структурата на научноистражувачката и уметничката дејност на Академијата доминираа хуманитарните и општествените науки (за јазикот, литературата, историјата и др.), што е разбирливо, меѓу другото, и заради фактот што тие прашања се составен и значаен дел на мисијата на сите модерни национални академии. Подоцна, со зголемувањето на бројот на одделенијата на Академијата, од три на шест, и особено по 1986 година, со формирањето на првите два истражувачки центри (едниот од областа на

енергетиката, а другиот од областа на генетиката), дојде до балансирање на структурата на научните истражувања во рамките на Академијата.

МАНУ денес, според својата интегрална концепција, поставеност и функционирање, ги поседува сите неопходни карактеристики на модерна национална академија од европски тип, и се разбира, ги извршува трите основни функции својствени за европските национални академии: создавање простор за научен и општествен дијалог (т.н. комуникациски простор), научноистражувачко и уметничко творештво и советодавна улога.

Организирајќи бројни научни и стручни собири (конференции, советувања, тркалезни маси, семинари, работилници итн), МАНУ создава комуникациски простор за соочување на различните погледи и мислења по значајни прашања од областа на науките и уметностите и развојот на македонското општество, како помеѓу нејзините членови, така и помеѓу познати научници и културни творци од земјата и од странство. Академијата, во изминативе 50 години, организираше близу 500 научни и свечени собири, од кои стотина се меѓународни. Еден дел од овие настани се одвиваат во куќата на Уранија – научен и уметнички центар на МАНУ во Охрид, кој ги продолжува традициите на знаменитата Охридска книжевна школа.

Втората функција, научноистражувачката работа и уметничкото творештво, фактички, го чини стожерот на дејноста на МАНУ. Бројот на реализирани научноистражувачки проекти и проекти од областа на уметностите во рамките на МАНУ е импозантен - повеќе од 800 проекти. Дел од овие проекти се долгорочни и главно врзани за стратегиски прашања од посебен национален интерес, а значаен е и бројот на фундаментални и апликативни истражувања во сите области на науките и уметностите застапени во Академијата. Сите тие се нотирани во библиографиите на МАНУ, некои од нив се целосно објавени и во електронска форма, а некои делумно, со сумирање на главните пораки и сл, и поместени на нашата Web – страница, со што станаа достапни за научната, стручната и пошироката јавност во земјата и надвор од неа. Сè поголемата застапеност на меѓународната димензија во научното и уметничкото творештво на МАНУ

претставува нов квалитет на основната дејност на МАНУ. Имено, во последниве неколку години, повеќе од 60% од научните трудови објавени во списанија се однесуваат на меѓународни списанија, а во нивни рамки најголемиот дел се објавени во списанија со импакт фактор. Делата на наши реномирани писатели и поети, членови на МАНУ, се преведени и се преведуваат, некои од нив дури и на повеќе од 20 странски јазици, а нивното творештво е поместено и во светски антологиски избори. Членовите на Одделението за уметност и членовите на Одделението за лингвистика и литературна наука дале евидентен придонес и во формирањето и одржувањето на значајни меѓународни собири и манифестации, какви што се Струшките вечери на поезијата, Рациновите средби и др. Нашите проминентни сликари и скулптори од постарата и од помладата генерација создавале и создаваат врвни уметнички дела кои редовно се изложуваат дома и во странство. Посебно треба да се истакне дека нашите два истражувачки центра - Истражувачкиот центар за енергетика и одржлив развој, кој е воедно и центар на одличност, и Истражувачкиот центар за генетско инженерство и биотехнологија "Георги Ефремов", кој е седиште на Мрежата за комуникации на научните институции во областа на молекуларната биологија и генетското инженерство од земјите на Југоисточна Европа и акредитирана лабораторија во Европа за анализи за генетски модифицирана храна, во годините нананзад се стекнаа со висока репутација во регионот и пошироко, и продолжија успешно да ја одржуваат таквата позиција до денешни дни.

МАНУ, во своето полувековно постоење и работење, разви богата издавачка дејност. Од нејзиното основање до денес се објавени околу 700 наслови - монографии, резултати од научни проекти, зборници од научни собири, музички изданија, фототипски и јубилејни изданија, заеднички изданија со други академии и научни институции, изданија од свечени собири, посебни изданија на одделенијата на МАНУ и сл. Во издавачката дејност на МАНУ особен придонес дава и Фондацијата "Трифун Костовски", којашто во своето 19 - годишно постоење овозможи публикација на вонредно значајни дела од областа на уметностите и науките.

МАНУ проактивно ги следи промените и новите тенденции во доменот на советодавната функција на модерните европски национални економии, а во тој контекст и обврските што произлегуваат од проектот SAPEA - Science Advice for Policy by European Academies, инициран од Европската комисија, со цел да се интензивира соработката на европските академии во рамките на нивната советодавна функција. Преку публикација на резултатите од нашата научноистражувачка работа, нивна презентација пред пошироката научна и стручна јавност во земјата, пред владините функционери и сл, МАНУ партиципира во креирањето на политиките во областа на науките и уметностите и во вкупниот развој на земјата. Притоа, задржувањето на независноста и самостојноста на МАНУ во извршувањето на советодавната функција е наш врвен принцип и приоритет.

МАНУ во изминатиов период разви богата меѓународна соработка која придонесува за афирмација на македонското научно и уметничко творештво и за подигање на угледот и репутацијата, како на Академијата, така и на Република Македонија, во меѓународни размери. Денес нашата Академија соработува со повеќе од 30 странски академии и научни друштва. МАНУ е член на Асоцијацијата на европските академии (ALLEA), на Меѓународната унија на академии (UAI), на Медитеранската академија (MA), на Меѓуакадемскиот панел (IAP), на Меѓуакадемскиот совет за наука (ICSU), на Меѓуакадемскиот совет за Југоисточна Европа (IACSEE) и на Конференцијата на академии од Дунавскиот регион. (DAC). Во последниве неколку години интензивирана е соработката со академиите од соседните земји, со Научното друштво од Берлин "Лајбниц, а во рамките на т.н. Берлински процес (Joint Science Conference of the Berlin/Process/Western Balkans Process) и соработката со Националната академија на науките на Германија - Леополдина, со Австриската академија на науките, со Француската академија на науките, со академиите на Југоисточна Европа и др. Сè ова потврдува дека МАНУ, во својата петдецениска опстојба, се афирмира и потврди како *spiritus loci* и трезор на високи вредности и достигнувања во областа на науките и уметностите, креирани од исклучителни личности и национални фигури кои со своите дела се вградија во темелите на Академијата и ја

афирмираа нашата наука и уметност во меѓународни рамки. На сегашните и идните членови на МАНУ им останува обврската и одговорноста да го чуваат угледот, авторитетот и интегритето на МАНУ и да го исполнат заветот на нашиот прв претседател, акад. Блаже Конески, кој истакнуваше дека Академијата, низ времето, ќе го оправдува својот *raison d'être*, доколку нема да дозволи “да ја потчини рутината и посредственоста, ами ќе им отвори поле за натпревар на оние културно активни личности кои го гледаат своето призвание не во обезбедувањето на привилегии, ами над сè во создавањето на вистински културни вредности.“

За постигнатите резултати во своето работење МАНУ и нејзините членови, во изминативе 50 години, се добитници на 90 - тина награди и признанија, од домашни и странски институции, вклучувајќи го тука и високото одликување Орден на Република Македонија за придонес за развојот на научната и научноистражувачката дејност и уметничкото творештво од значење за македонската наука и држава, што го доделува Претседателот на Република Македонија. Денес, дури 22 членови на МАНУ имаат статус на странски, дописни, почесни членови и почесни доктори на науки во 60-тина странски академии, научни друштва и универзитети. Од друга страна, пак, во МАНУ членувале и членуваат (со статус членови надвор од работниот состав) повеќе од 120 проминентни научници и уметници од странство, вклучувајќи ги тука и оние со највисока светска репутација.

Почитувани дами и господа, уважени гости,

Развојната траекторија на МАНУ недвосмислено потврдува дека уште од првите декади по формирањето, Академијата навлезе во фазата на нејзината зрелост и израсна во темелник на македонската наука, јазик, култура и историја и во еден од стожерите и симболите на државноста на Република Македонија. Заслугите и придонесот на МАНУ за брзиот и сестран развој на науките и уметностите, за целосното конституирање на македонската нација како културна и политичка нација, а со тоа и на Република Македонија како мултикултурно општество, се неспорни. Подемот на МАНУ во овој период се должи на

ентузијазмот и безпрекорниот творечки напор на членовите на нашата Академија, но и на фактот што таа, како врвна научна и уметничка институција, континуирано ја оддржуваше својата независност и самостојност, дури и во периодот на идеолошкиот и партиски монизам, и никогаш не подлегна на притисоци за нејзина инструментализација и ставање во служба на политиката. Неспорен е и придонесот на МАНУ за конституирањето на Република Македонија како самостојна, независна и суверена држава. Во најсудбоносните години за Република Македонија, одделни членови на МАНУ, преку Форумот за Македонија и преку членство во првата Влада на независна Република Македонија, активно партиципираа во подготовките на самиот чин на осамостојувањето на земјата, но и во осмислувањето и конципирањето на крупните и комплексни реформи на политичкиот и економскиот систем во целиот период на транзицијата.

Се разбира, друго прашање е колку МАНУ успеа во остварувањето на својата мисија. Во педесетгодишното постоење и работење, Академијата се соочуваше и со периоди на слабости и премрежија, кои се во најдиректна врска со состојбите во македонското општество, т.е. со кризните периоди од различна природа – во прв ред од неекономска природа. Факт е дека имаше епизоди кога МАНУ, не реагирајќи најсоодветно на предизвиците на времето, се соочи со одредени разидување со политичкиот фактор, особено кога се јавуваа тенденции политиката и државата да се инволвираат во автономните сфери на општеството – науката, културата и образованието. Во такви услови, врз Академијата се нанесени сенки кои влијаеја врз одредено помрачување на нејзината научна и уметничка мисија и достоинство. Тука, пред сè мислам на политичката манипулација со раководството на Академијата за време на конфликтот од 2001 година и пласирањето на небулозниот концепт за “размена на територии“, на распламтувањето на политичките и меѓупартиски тензии во врска со грешките, пропустите и слабостите инкорпорирани во некои одредници на Македонската енциклопедија и со отпочнување на процесот на лустрација, кој беше спротивен на Уставот, законите и меѓународните норми и стандарди за човековите права и со кој беа опфатени и дел од членовите на МАНУ (починати и живи академици). За ваквите премрежија и сенки, за причините, последиците и штетите од нив,

МАНУ има свои јасни ставови и оценки, поместени во нејзините документи и особено во нејзината најнова публикација, која ѝ е веќе достапна на јавноста - *50 години Македонска академија на науките и уметностите*.

Во време на кулминација на политичката и општествената криза од 2015 – 2017 година, која е последица на екстремната партизација на македонското општество, МАНУ често е изложена на непринципиелни и априорни критики, без да се има увид во нејзиното вкупно работење. Сведоци сме дека од Академијата се бара да реагира на политички настани во чиешто одвивање не партиципира, на дневна основа, и според конкретни тесно-партиски и слични интереси и да се инволвира во меѓупартиски судири со заземање на страна. На ваквите притисоци Академијата одговарала и ќе одговара согласно со нејзиното достоинство на врвна самостојна научна и уметничка институција, на чувар на слободата, на научниот дијалог, на културата на толеранција и на постулатите на мултикултурализмот, секогаш повикувајќи на мирно и институционално разрешување на сите проблеми со кои се соочува општеството. Ние постојано нагласуваме дека на МАНУ не ѝ се својствени избрзани реакции од колумнистички “тип“, со дневно-политички призив, дека МАНУ говори со силата на фактите и аргументите и дека базичната дејност на Академијата, постигнатите резултати во научноистражувачката работа и уметничкото творештво се нашата легитимација пред домашната и странската стручна и научна јавност и пошироко пред нашето општество. Од друга страна, за ваквите критики и ваквата перцепција за МАНУ, носи вина и самата Академија, бидејќи, наспроти огромниот опус на реализирани научно - истражувачки и уметнички проекти, таа недоволно ги афирмира резултатите од нејзината научна и уметничка продукција среде стручната, научната и пошироката јавност во земјата. Тоа е наша слабост којашто во иднина мораме да ја надминеме.

Почитувани дами и господа, уважени гости,

Денес живееме во светот на големата наука, во ера во која науката стана главен лост, односно *argumentum ad veritatem* на развојот и напредокот на современите општества. Силниот развој на науките, новиот технолошки модел

базиран врз информациско-комуникациските технологии, новиот бран на претприемничко реструктурирање на економиите и општествата, глобализацијата на светската економска активност, отвораат нови перспективи на економскиот и општествениот развој на одделните земји и на светската економија во целина. Но овие процеси, по својата природа, се противречни. Најновата глобална финансиска и економска криза од 2007 - 2009 година, ги исфрли на површина противречностите на глобализацијата и незадоволството на луѓето од неа – продлабочувањето на диспаратите во нивото на економската развиеност и во распределбата на светскиот доход меѓу одделните земји, деструкцијата на ресурсите и на животната средина во светски размери, исцрпувањето на силата на постојните развојни модели и сл. Овие процеси резултираа и со други проблеми - бегалски, миграциски кризи, оградување на земјите со ѕидови на почетокот на новиот милениум, јакнење на регионалниот и националниот протекционизам, промени во економската и технолошката моќ и во геостратешката позиција и значење на цели региони и континенти итн. Но, како и да е, една работа е факт - општествата кои тендираат да прераснат во општества и економии базирани на знаење полесно се справуваат со сите споменати проблеми, предизвици и ризици пред кои е исправен современиот свет. Се разбира, приближувањето кон развоен модел базиран на знаења претпоставува големи вложувања на ресурси во образованието, науката, истражувањето и развојот и во културата, проследени, истовремено, со добро конципирани и осмислени стратегии за развој на овие круцијални сфери на човечкиот дух и цивилизациското опстојување (тоа е токму она што во овој момент на Република Македонија ѝ недостасува). Оттука, ваквите процеси, без сомнение, го потенцираат посебното значењето на МАНУ за создавање перспективи за стабилен и просперитетен опстој на нашата земја на долги патеки.

Почитувани дами и господа, уважени гости,

Република Македонија во последниве неколку години се соочи со најтешката политичка и општествена криза во периодот по нејзиното осамостојување – со криза на институциите, со кршење на начелата на владеење

на правото, со феноменот на “заробена држава“, со назадување во процесите на демократизација на општеството и со забавување на патот кон евроатланските интеграциски процеси. Проблемите што се сега во фокусот на нашата стварност ќе бараат крупни реформи, многу знаење, енергија и политичка волја за нивно надминување. Затоа, не е случајна нашата заложба во годиниве што се пред нас, фокусот на научноистражувачката дејност и уметничкото творештво на МАНУ, во соработка со другите научноистражувачки институции во земјата и со владините експерти, да го сосредоточиме на елаборација на прашања и теми кои се најнепосредно поврзани со извориштата на актуелнава политичка и општествена криза, за да се понудат можни решенија, пристапи и политики за нејзино надминување. Во јубилејнава година МАНУ го публикуваше својот Документ *Приоритети на идниот развој на Република Македонија (Quo vadis res publica Macedonia)*, во кој расправавме всушност за тоа како македонската наука гледа на сегашнината и иднината на Македонија, на македонската држава и на македонското општество. Пораките на МАНУ за надминување на проблемите во повеќе клучни сфери на општественото живеење (развојот на демократијата, владеење на правото и департизација на институциите, реформите во образованието и во научноистражувачката и иновативна дејност, економскиот раст и развој, енергетиката и животната средина, статусот на уметноста и културата и др.), поместени во сумирана форма во овој документ, веќе се објавени и на Web – страницата на МАНУ и со тоа ставени на увид на пошироката јавност. Во престојниов период и прашањата поврзани со евроатланските интеграциски процеси на Република Македонија, нивното континуирано и опстојно научно следење и елаборирање и активната партиципација на членовите на МАНУ и на академската заедница во подготовката на пристапните преговори со ЕУ, ќе останат високо на агендата на приоритети на нашата Академија. Нашата цел е земјата да се врати на вистинскиот пат на евроатланските интеграциски процеси.

Почитувани дами и господа, уважени гости,

Дозволете ми во оваа пригода, во резимирана форма, да ги изложам и гледиштата и пораките на МАНУ по две, по мое мислење, клучни прашања за

Република Македонија, кои сега се во фокусот на интерес на политичките чинители, на нашата стручна и научна јавност, на медиумите и пошироко на граѓаните на Република Македонија, за кои постојат различни мислења, погледи и сфаќања и кои, често, се и предмет на непотребни и непродуктивни политизации.

Првото прашање и порака се однесува на изградбата на Република Македонија како демократска, економски просперитетна и мултиетничка и мултикултурна европска земја. Нашето искуство од македонскиот мултикултурализам ни зборува за тоа дека фокусирањето врз заедничките вредности (какви што се: перманентното залагање за слобода и демократија, за еднаквост и рамноправност на сите граѓани кои живеат во Република Македонија; за мир и ненасилни промени; почитување на разликостите на сите заедници во Република Македонија - македонската, албанската, турската, ромската, бошњачката, влашката и др., како фактор на обединување, а не на поделби; силна приврзност на сите кон заедничката македонска држава и сл.) и врз нивното оживотворување, што било лајтмотив во историјата на македонските простори, создава трајна основа за општествено единство во нашата земја и држава. Треба со добра мисла да трагаме и преку отворени, конструктивни и обединувачки дебати, толеранција и заемно почитување, да ја наоѓаме во сè инхерентната мера, како базично начело и во меѓусебните зближувања и допири, и во меѓусебните недоразбирања, имајќи го секогаш во преден план општественото единство на вкупната заедница. Таа, заедничката македонска држава, треба на сите и кај сите да биде во прв и преден план, како највисок фактор на обединетост и меѓусебна поврзаност. Впрочем на овие простори со векови заедно живееле и опстојувале луѓе од различна етничка и религиозна припадност. Различните јазици кои ги зборувале и различните религии на кои им припаѓале, не биле пречка за вековниот заеднички опстој на овие простори. Напротив, филозофски кажано, идентификацијата со Другиот, како и на сите етнички заедници една со друга и една во друга, е иманентна карактеристика на мултиетничноста и на мултикултурализмот. Таа и таква идентификација е во конвергенцијата, а не во дивергенцијата со Другиот и од Другоста, сочувувајќи ја притоа сопствената и

неприкосновена Сопственост. Ако тоа било можно со векови наназад, зошто да не е можно и остварливо денес – во нова и обединета Европа?

Второто прашање и порака се однесува на идејата за изградба на нов и обединет Балкан. Поуките од балканското историско минато недвосмислено упатуваат на цврстата убеденост дека траен мир не може да се обезбеди со насилни и недемократски решенија. Република Македонија, која во минатото била средиште на страдања на народите на Балканот, има морално право да бара *нов и обединет Балкан*. Нашите гледишта за иднината на Балканот се засновани врз следниве начела: признавање на границите на Балканот и нивната неповредливост; решавање на сите конфликти по мирен пат; заемно уважување на националните, јазичните и другите културни разлики и решавање на сите прашања за положбата и правата на националните, етничките и други малцински групи во рамките на државата, со целосно почитување на меѓународното право и на меѓународните стандарди; развивање на концептот на мултикултурализам и интеркултурализам, спречување на говор на омраза; отворени граници и слободен проток на капитал, луѓе, идеи; развивање и збогатување на сите облици на соработка во науката, образованието и културата; и заеднички истражувања на иднината на процесот на евроатлантските интеграции на државите. Ние треба да го антиципираме времето кога сите балкански народи ќе бидат интегрирани во големото европско семејство и кога нивните претставници во европските институции ќе седат на иста клупа и ќе ги споделуваат европските вредности и стандарди во сите сфери на нивниот опстој и развој. Зарем тоа не е доволен мотив и поттик нашите академии посебно да се ангажираат во остварувањето на визијата за нов и обединет Балкан?

Прифаќајќи го и подржувајќи го ваквиов концепт МАНУ, во последниве неколку години, силно ја прошири и збогати научната и културната соработка со Бугарската академија на науките и со Српската академија на науките и уметностите, а на повидок е и интензивирање на соработката (МАНУ – САНУ – БАН) на трилатерална основа. Ние, исто така, со посветеност работиме и на збогатување на соработката и со академиите од другите соседни земји – со Албанската академија на науките, со Косовската академија на науките и

уметностите, а правиме напори за воспоставување на соработка и со научните институции од соседна Грција. На овој начин, и со ваков приод, нашата Академија давала и ќе дава посебен придонес во развојот на пријателски односи, односи на меѓусебно почитување, разбирање и толеранција со соседните земји, како и во создавањето на поволна клима за полесно надминување на отворените прашања со нашите соседи. Најдобра потврда за тоа е и склучувањето на Договорот за пријателство и соработка помеѓу Република Македонија и Република Бугарија, при што улогата и придонесот на двете Академии во овој процес беа значајни.

Почитувани дами и господа, уважени гости,

Без оглед на бројните проблеми и премрежија со кои се соочуваше Република Македонија, а со неа и МАНУ, факт е дека во полувековниот период од своето постоење МАНУ се афирмира како највисока научна и уметничка институција, благодарение на посветеноста на нејзините членови и на нивната огромна научна продукција. Постигнати се резултати препознатливи и признати во домашната и светската наука и култура, кои ја претставуваат Академијата како независна, стамена и трајна потпора на научната и уметничката дејност во нашата земја. На овој начин, МАНУ чекореше и ќе продолжи да чекори во остварувањето на нејзината мисија и на нејзината визија – Академијата да го даде својот полн придонес во вклучувањето на македонската наука и уметност во модерните европски и светски текови и Република Македонија да стане напредно општество базирано врз наука и знаење.

Да ни е честит јубилејот – 50 години Македонска академија на науките и уметностите.

Ви благодарам на вниманието.